

SOSYAL AĞLARDA ÖĞRETMEN – ÖĞRENCİ ARKADAŞLIĞINA YÖNELİK ÖĞRENCİ ALGILARI

Necati CEMALOĞLU¹

Derya Koçak BIÇAK²

Öz

Bu çalışmanın amacı, resmî ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin, sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik algılarını saptamaktır. Çalışma, betimsel nitelikte bir araştırmadır. Araştırmaya Çorum ili, Sungurlu ilçe merkezinde öğrenim görmekte olan ortaokul (8. sınıf) ve lise (12. sınıf) öğrencileri olmak üzere toplam 730 öğrenci katılmıştır. Alan uzmanının görüşlerine başvurularak hazırlanan anket formları öğrencilere uygulanmış veriler SPSS 15 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin sosyal ağlarda daha çok öğretmenlerinin bilgi, beceri ve görüşlerinden yararlanmak, onlarla iletişim kurmak, dersler ve ödevler hakkında sorular yöneltmek amacıyla arkadaşlık kurmak istedikleri; öğretmenleri ile sosyal ağlar aracılığıyla kurdukları iletişimin okula yönelik tutumlarında olumlu/olumsuz herhangi bir değişiklik yaratmadığı, öğrencilerin, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımlarıyla ölçülü, saygılı, kültürlü birer insan olduklarını ve öğretmenlerin sosyal ağlarda özel hayatlarını yansıtan paylaşımlar yapabileceklerini düşündükleri, öğretmenlerin toplumsal değerlere uygun paylaşımlar yaptıkları ancak eğitici-öğretici paylaşımlar yapmadıkları, bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Sosyal ağ, öğretmen-öğrenci arkadaşlığı

Abstract

The purpose of this study is to find out the perceptions of students who study at official secondary schools and high schools, relating teacher - student friendship on social networks. Current study is a research of descriptive nature. A total of 730 secondary school (8th grade) and high school (12th grade) students, who are studying in district of Sungurlu, province of Çorum, participated in the research. The data obtained from the survey forms prepared in line with the opinions of the expert in the field, has been analysed via SPSS 15,0 program. It has been found that students mostly request to be friends with their teachers in order to benefit from their knowledge, skills and opinions, to make contact with them, to address questions about classes and homeworks; that their communication with teachers through social media does not create a positive or negative change in their school-related behaviors, that they think their teachers are prudent, respectful, well-educated persons, and their teachers can share posts reflecting their private lives on social networks, their teachers share posts suited to social values, but they do not share educational and informative posts.

Keywords: Social network, teacher-student friendship

¹ Prof. Dr. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, necaticemaloglu@hotmail.com

² Yüksek Lisans öğrencisi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, dkbicak@gmail

1. GİRİŞ

Günümüzde gelişen teknolojilerle birlikte sürekli artan iletişim ihtiyacı, internet kullanımını yaygınlaştırmakta, özellikle Facebook, Twitter, Youtube, Instagram, Myspace vb. sosyal ağ sitelerinin kullanımı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek artmaktadır. Yapılan araştırmalar, insanlar arasında en çok tercih edilen ve takip edilen sitelerin başında sosyal iletişim ağlarının olduğunu göstermektedir (İşman ve Hamutoğlu, 2013). Sosyal iletişim ağlarından Facebook, Instagram ve Twitter günümüzde milyonlarca üyeye sahip üç sosyal ağ olarak seçilmiştir (Pehlivanoğlu ve Duru, 2015). Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlerin sosyal medya kullanım davranış ve tutumlarına yönelik gerçekleştirdiği Gençlik ve Sosyal Medya Araştırması'na (2013) göre, araştırmaya katılan 15-29 yaş arası gençlerin %96'sının sosyal medya kullanıcısı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre sosyal medya mecraları arasında Facebook, gençlerin en çok kullandığı sosyal ağıdır. Facebook'u ikinci sırada Youtube ve Instagram gibi görsel paylaşım siteleri takip etmektedir. Sosyal medya mecraları arasında Twitter da popüler bir sosyal ağ olup araştırmaya katılan 15-29 yaş grubundaki gençlerin %45'i Twitter kullanıcısıdır. Gençler sosyal medyayı en çok eğlence (%60) ve bilgi alma/sağlama (%59) amaçlı kullanmaktadır. Gençlerin çoğunun sosyal medyada pasif değil, aktif olduğu tespit edilmiştir. Sosyal paylaşım sitelerinin bu denli yaygın olmasının en önemli nedenlerinden biri, Balaman ve Karataş'a (2012) göre, sosyal paylaşım sitelerinin kullanımının zaman ve mekândan bağımsız olmasıdır. Ayrıca sosyal ağlar, bilgi zenginliği sunmasının yanı sıra iş ağı, iş fırsatları ve olumlu sosyal etkileşimin değerli bir kaynağı hâline gelmiştir (Rutledge, 2011). We Are Social tarafından 2015 yılında yayımlanan, internet ve sosyal ağ istatistiklerini içeren rapora göre, Türkiye genelinde 37,7 milyon aktif İnternet kullanıcısı ve 40 milyon aktif sosyal medya hesabı bulunmaktadır. Türkiye'de en çok kullanılan sosyal ağlara bakıldığında Facebook, WhatsApp ve Facebook Messenger ilk üçü oluştururken onları Twitter, Google+ ve Skype takip etmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'na (2015) göre, Türkiye genelinde 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve İnternet kullanım oranı %55,9'dur. İnternet kullanım amaçları dikkate alındığında, bireylerin %80,9'u sosyal medya üzerinde profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşırken, bunu %70,2 ile online haber, gazete ya da dergi okuma, %66,3 ile sağlıkla ilgili bilgi arama, %62,1 ile kendi oluşturduğu metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme, %59,4 ile mal ve hizmetler hakkında bilgi arama takip etmiştir. Bu göstergeler, internet kullanım amaçları arasında sosyal medyanın ilk sırada yer aldığını ortaya koymaktadır. 25 Avrupa ülkesinde, internet kullanan 9-16 yaş çocuklar ve ebeveynleri ile yapılan Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Projesi (EU Kids Online, 2010) bulgularına göre; 9-16 yaş arasındaki çocukların %60'ı her gün çevrimiçi olmaktadır. 9-16 yaşındakilerin %59'u herhangi bir sosyal paylaşım sitesinde profile sahiptir. 9-10 yaşındakilerin %26'sı, 11-12 yaşındakilerin %49'u, 13-14 yaşındakilerin %73'ü ve 15-16 yaşındakilerin %82'si profile sahiptir. Pew Research İnternet Project'in gençler ve ebeveynler üzerinde yaptığı ulusal anket verilerine göre; gençlerin %95'i internet kullanmakta ve %81'i Facebook, Twitter, Instagram ve Snapchat gibi sosyal ağ sitelerini kullanmaktadır (Fleming, 2014). Yurt içi ve yurt dışı yapılan araştırmalar, sosyal ağları kullanan bireylerin büyük bir çoğunluğunun öğrenim çağında bulunan çocuklar ve gençler olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle günümüzde ve gelecekte sosyal medyanın önemli hâle geleceği alanlardan biri eğitimidir (Sarsar, Başbay ve Başbay, 2015). Sosyal ağlar, getirmiş olduğu olanaklar sayesinde her geçen gün popülerliğini artırmakta, bu durum sosyal paylaşım sitelerinin (SPS) eğitime entegrasyonunu gündeme getirmektedir (Öztürk

ve Akgün, 2012). Ayrıca öğrencilerin sosyal ağlar üzerinden gelen sınırsız ve seçkisiz bir yoğun iletişim içeriğinin etkisi altında olması, sosyal ağları eğitimin temel konusu hâline getirmiştir (Akkoyunlu, Dağhan ve Erdem, 2015). Sosyal ağların insan gruplarını etkileme ve yönlendirmede önemli bir güç olduğunu belirten Polat ve Arabacı'ya (2015) göre, bu gücün öncelikle eğitim sistemlerine kanalize edilmesi ve eğitsel amaçlar için etkili kullanımının sağlanması, gelecek açısından büyük bir önem taşımaktadır. Sosyal medya, bugünün gençleri için birincil iletişim aracı olması sebebiyle doğru kullanıldığında, hayati bir eğitim kaynağı olabilir (Matthews, 2012). Bu bağlamda toplumun alt sistemlerinden biri ve en önemli kurumu olan okulların, teknolojik değişikliklerden etkilenmesi kaçınılmazdır. Teknolojik gelişime paralel olarak, Tuncer ve Taşpınar'ın (2008) da belirttiği gibi eğitimin yürütülmesinde bazı değişiklikler yaşanmış, bireysel öğrenme fikri işlerlik kazanarak eğitim ve öğretim, öğretmen merkezli olmaktan çıkarak mekândan bağımsız yürütülebilir hâle gelmiştir. Ekici ve Kıyıcı'ya (2012) göre teknolojiler, eğitime farklı bir bakış açısı sunarak eğitim sisteminin yapısını ve öğretme-öğrenme faaliyetlerini değiştirmiştir. Eğitimin okul ve sınıf tabanlı geleneksel yapısından kurtularak sosyal ve informal öğrenmeye odaklanmasına sebep olmuştur.

Sosyal medya ağlarının insanları hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir (Tanrıverdi ve Sağır, 2014). Kişilerin özel hayatlarını deşifre etmesi gibi çeşitli nedenlerle eleştiri konusu olmasına rağmen bu durum sosyal ağlara olan ilgiyi azaltmamaktadır (Vural ve Bat, 2010). Bu anlamda özellikle internet Web 2.0 (Facebook, Twitter, Blogger, vb) tabanlı sanal ortam ürünlerinin sosyal ağ teknolojisi olarak dünyaca yaygınlaşmış oldukları, bu durumun artan şekilde devam edeceğine dair bir öngörü vardır (Polat ve Arabacı, 2015).

Son zamanlarda, sosyal ağların alan yazında sıkça yer bulduğu görülmektedir. Alan yazında yürütülen çalışmaların büyük bir bölümünün eğitimde sosyal ağ sitelerinin çeşitli amaçlarla kullanılabilmesi üzerine olduğu görülmekte ve sosyal ağların öğrenim süreçlerinde kullanıldığı örneklerle sıkça rastlanmaktadır.

Yapılan araştırmalar, içinde bulunduğumuz bilişim çağında kullanımı gittikçe yaygınlaşan sosyal paylaşım sitelerinin, okulların vazgeçilmez unsurları olan öğretmen ve öğrencileri sosyal ağlarda aktif bir katılımıya sevk ettiğini, öğretmen-öğrenci etkileşimini hızla artırdığını göstermektedir. Öğretmenler sosyal ağ sitelerinde öğrencileriyle arkadaş olmakta ve irtibat kurmaktadır. Ancak etkileşimlerini nasıl bir çerçeveye oturtmaları gerektiği hususu eğitimciler arasında tartışılmakta ve öğretmen-öğrenci arkadaşlığı konusu büyük bir soru işareti olarak zihinleri meşgul etmektedir. Bazı ülkelerde sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci etkileşimine yönelik bir çok araştırma, tartışma, vaka olumlu-olumsuz yönleriyle ele alınıp tartışılmaktadır (Asterhan ve Rosenberg, 2015; Fleming, 2014; Gerlach, 2014; Grisham, 2014; Kuehn, 2012; Lucas, 2009; Lytle, 2011; Mazer, Murphy ve Simonds, 2007; Puzio, 2013; Rutledge, 2011; Salazar, 2014). Gizlilik, otorite, istismar gibi birtakım etmenler sosyo-politik tartışmaları körüklemiş; bu durum da yetkilileri böylesi irtibatları engellemeye ve yasaklamaya (örn. Queensland, Australia, New York, Missouri ve ABD) yönlendirmiştir (Asterhan ve Rosenberg, 2015). Bazı okul yetkilileri örneğin New York Eğitim Departmanı, öğretmenlerin facebook sayfaları gibi bir sınıf ve proje için oluşturulmuş profesyonel sosyal medya siteleri kurabileceklerini fakat kişisel sayfalar yoluyla öğrencilerle iletişim kurmamalarını dile getiren kılavuzlar geliştirmiştir (Grisham, 2014). Bazı okul bölgeleri ise sosyal medyanın potansiyel tehditlerine yanıt olarak öğrenci-öğretmen arasındaki diyalogu sınırlamak için adımlar atmaktadır (Lytle, 2011). Birçok web sitesinde (örn. Todayparents, debate.org, edutopia, canadianfamily.ca) sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik öğrenciler ve ebeveynlerin görüşlerini ölçen online anket yapılmaktadır. Neyin gizli neyin kamuya açık olduğu algılarının sürekli değişim göstermesi (Asterhan ve Rosenberg, 2015),

öğretmenlerle öğrenciler arasındaki sosyal medya etkileşiminin karmaşık doğası (Grisham, 2014), her ne kadar birçok çalışma yapılmış olsa da, Lucas'ın (2009) ifade ettiği gibi sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığının tanımının henüz belirsiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Ülkemizde, 25 Aralık 2014 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), okullara gönderdiği resmî yazı ile öğretmenlerin, öğrencilerinin fotoğraflarını, ses ve video kayıtlarını sosyal medya ortamlarında paylaşmalarını yasaklamıştır. Ayrıca, okul web sitelerinde paylaşılan ulusal bayramlar, yarışmalar, özel günler gibi birtakım öğrenci etkinliklerine ilişkin dosyaların da kaldırılması istenmiştir. Bu süreçle birlikte konu ile ilgili argümanların çoğalması, bazı ülkelerde sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik yasal düzenlemelerin getirilmesi, kuralları henüz belirlenmemiş bir ortamda yer alan eğitimcilerin nasıl tavır alması gerektiği sorunu da beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda bu etkileşim, etik ikilemler ve birtakım sorumlulukları da beraberinde getirmiştir (Rutledge, 2011). Süregelen tartışmalar ve çalışmalar öğretmenlerin kişisel ve profesyonel hayatı arasındaki sınır ihlallerinden muzdarip kalma tehlikesine en açık grup olduğunu göstermektedir (Kuehn, 2012). Alan yazında, sosyal ağların eğitim-öğretim sürecinde kullanımı, eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri, sosyal ağların kullanım amaçları, Facebook'un kullanımı hakkında öğrenci algıları, sosyal ağların öğrenme etkinlikleri kapsamında kullanım etkililiği ve olumlu olumsuz sonuçları gibi birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu araştırmalardan sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığını öğretmen perspektifinden değerlendiren sınırlı sayıda çalışma vardır. Ancak öğretmen-öğrenci arkadaşlığını öğrenci perspektifinden ele alan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırmanın başlangıç noktası bu sorundan hareketle ortaya çıkmıştır. Bu çalışma sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığı ekseninde ve öğrenci perspektifinden ele alınmıştır. Eğitimin asli unsuru olan öğrenciler olmadan ne eğitim uygulayıcılarının ne de okulların var olamayacağını düşündüğümüzde öğrencilerin konu ile ilgili algıları büyük bir önem arz etmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, resmî ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin, sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik algılarını saptamaktır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki alt amaçlara yanıt aranmıştır.

- 1.2.1. Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, öğretmenleriyle arkadaş olma nedenlerine ilişkin algıları nelerdir?
- 1.2.2. Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, okula yönelik tutumlarında olumlu ya da olumsuz herhangi bir değişme yaşayıp/yaşamadıklarına ilişkin algıları nelerdir?
- 1.2.3. Ortaokul ve lisede öğrenim gören öğrencilerden; sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olan öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki rollerine ilişkin algıları nelerdir?

1.2. Kavramsal Çerçeve

1.2.1. Sosyal Medya ve Ağlar

1990'lı yıllardan itibaren geleneksel araçlardan biri hâline gelen internet, 2000'li yıllarda web 2.0 teknolojisiyle çağ atlamıştır. Web 2.0, 2004'te O'Reilly Media tarafından kullanılmaya başlayan bir terim olarak internet kullanıcılarının ortaklaşa yarattığı interaktif sistem olan ikinci nesil internet hizmetlerini ifade etmektedir. Web 2.0 teknolojisi, toplumun büyük kesimi için günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası hâline gelen sosyal medyayı (sosyal ağlar, bloglar, rss, podcast vb.) beraberinde getirmiştir (Abacıoğlu, 2014). Tim O'Reilly'e göre Web 2.0'in tanımı şöyledir: *“Web 2.0 bilgisayar endüstrisinde internetin bir düzlem olarak ilerlemesiyle bir işletme devrimi ve bu düzlemin kurallarını başarı için anlamaya çalışmaktır. Bu kurallar arasında başlıcası şudur: Ağ etkilerini daha çok insanın kullanabilmesi için programlar kurmak”* (Vikipedi, 2015a).

Sosyal medya, Web 2.0'in kullanıcı hizmetine sunulmasıyla birlikte, tek yönlü bilgi paylaşımından, çift taraflı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasını sağlayan bir medya sistemi haline gelmiştir. Sosyal medya, kişilerin internet üzerinde yaptığı diyaloglar ve paylaşımların bütünüdür (Öztürk, 2015). Kullanıcı merkezli ve kullanıcıların içeriğine katkıda bulunduğu Web 2.0, kullanıcılara hareket özgürlüğü ve kullanım kolaylığı sunan yeni nesil internet platformudur (Genç, 2010). Web 2.0'la, etkileşimin öncelikli olduğu ve iletişim aracı olarak görülen sosyal medya, kullanıcılara, zaman ve mekân sınırına takılmadan, kendi içeriklerini oluşturmalarını ve paylaşım yapmalarını sağlayan ortamlardır (Görgeç, 2015). Bat ve Vural (2014), sosyal medyayı, web 2.0 teknolojilerinin sunduğu olanaklar doğrultusunda, farklı kesimlerden kişi veya kurumların belli amaç ve içeriklerle paylaşım gerçekleştirdikleri, geri bildirim alabildikleri sanal ortam uygulamaları olarak tanımlamışlardır. Sosyal medyanın internet ağı üzerinden bilgisayar, televizyon ve cep telefon vasıtalarıyla iletişimin gerçekleştirildiği bir medya türü olduğunu ifade eden Alav (2012), bu iletişim ağlarının önde gelenlerini; Twitter, Facebook, MSN, Blogger, Myspace ve Youtube olarak sıralamıştır. Sosyal medyayı, sosyal ağlar (Facebook, Googleplus, Foursquare...), mikrobloglar (Twitter, Tumblr...) fotoğraf paylaşım araçları (Instagram, Plickr, pinterest...), video paylaşım araçları (Youtube, Dailymotion, Vimeo, Vidivodo...), profesyonel ağ siteleri (LinkedIn) şeklinde kabaca sıralayan Özutku ve ark. (2014) genel özelliklerini ise aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Sosyal medya içeriklerden oluşur; her bilgi bir içerik, her içerik bir kaynaktır.
- Geleneksel medyadan farklı olarak içerik, kullanıcılar tarafından üretilir ve tüketilir. Geleneksel medyada ise içerik üreten başka, tüketen başkadır.
- Sosyal medya, geleneksel mecralardan farklı olarak yaşayan bir platformdur. Gazete, TV ve diğer basılı mecralardan en büyük farkı eşzamanlı bilgi paylaşımıdır. Çift yönlü bir iletişim söz konusudur.
- Sosyal medya kullanıcı odaklıdır ve bir sınırlama olmaksızın burada herkesin söz hakkı vardır.
- Sosyal medyada bilgi paylaşımı hiçbir maliyet gerektirmeden gerçekleşir ve anında çok geniş kitlelere ulaşır.
- Hızlıdır. Hem haberlerin ulaşmasında hem de algıların oluşmasında geleneksel medya ile sosyal medya arasında hız açısından kıyaslanamayacak kadar büyük fark vardır.
- Sosyal medyada erişim imkânları, geleneksel medyaya göre daha kolaydır.
- Özellikle de mobil internet ile sosyal medya kullanımında mekân ve zamana bağımlılık ciddi ölçüde azalmıştır.
- Geleneksel medyaya göre çok daha geniş kitlelere ulaşma imkânı sağlar.
- Geleneksel medyadan farklı olarak normal şartlarda herhangi bir filtre, sansür ve engel söz konusu değildir. Dolayısıyla geleneksel medyaya göre daha özgürdür.

- Geleneksel medyaya göre yerleşik kurallar henüz oluşmamıştır.
- Sosyal medyanın geleneksel medyaya göre ciddi bir güvenlik boşluğu vardır. Özellikle sahte hesapların açılabilmesi sosyal medyanın en zayıf halkalarından birisidir.
- Geleneksel medyaya göre sosyal medyanın bağımlılık oluşturma ve çok zaman harcanmasına neden olma gibi olumsuz yönleri vardır.

Sanal ortamdaki yeni iletişim biçimlerinin merkezinde sosyal medya içindeki sosyal ağlar bulunmaktadır (Acar ve Yenmiş, 2014). Sosyal ağ, blog, mikroblog, wiki, podcast, forum, sosyal imleme, RSS içerik paylaşım toplulukları vs. sosyal medyanın temel biçimleridir (Tanrıverdi ve Sağır, 2014). Sosyal ağ siteleri 21. yüzyılın en çok dikkat çeken teknolojik fenomenlerinden biridir (Tektaş, 2014). Sosyal ağ, bireyleri internet üzerinden toplum yaşamı içinde kendilerini tanımlayarak, insanlara internet iletişim metotları ile iletişime geçmek için ve aynı zamanda normal sosyal yaşamda yapılan çeşitli jestleri simgeleyen sembolik hareketleri göstererek insanların yarattığı sanal ortamdaki sosyal iletişim kurmaya yarayan ağlara verilen genel isimdir (Vikipedi, 2015b). Boyd ve Ellison (2007), sosyal ağları, kullanıcılarına sınırlı bir sistem içerisinde açık ya da yarı açık profil oluşturma, bağlı olduğu diğer kullanıcılara ait bir liste oluşturma ve sistemdeki diğer kullanıcılarla olan bağlantılarını izleme şansı tanıyan internet tabanlı uygulamalar olarak tanımlamıştır (Boyd ve Ellison; Akt. Ekici, 2012). Sosyal ağlarda kurulan iletişim ağı, çok yönlü ve çok katılımlıdır (Keskin, 2014). Sosyal paylaşım sitelerini Öztürk ve Akgün (2012), bireyler arası iletişimden gruplar arası iletişime, işçilerden işverenlere, seçim kampanyalarından yardım çağrılarına, eski arkadaşlarla iletişim kurmaktan her türlü aktivite için oluşturulan gruplara kadar bireylerin ilgisini ve beklentilerini karşılayabilecek uygulamaları içinde barındıran sanal ortam olarak nitelendirmiştir. Büyüksener'e (2009) göre sosyal ağlar, bireylerin sınırları belirlenmiş bir sistem içerisinde halka yarı/açık profil oluşturmaya, bağlantıda olduğu diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmesine, aralarında gezmesine izin veren web tabanlı hizmetlerin bütünüdür. Sosyal ağlar, esnek ve kullanıcı dostu ara yüzleri sayesinde birçok kullanıcıya hitap etmektedir (Çavdar, 2012). Sosyal ağlar, insanların bir araya gelip bilgi alışverişinin yanı sıra kişisel bilgilerin paylaşıldığı bir ortamdır (Özkan, 2013). Sosyal ağlar, internet kullanıcılarının birbirleriyle tanışması ve irtibata geçmesini, içerik paylaşımında bulunmasını, tartışma ortamı oluşturmalarını, ortak ilgi alanlarındaki kişilerin bir araya gelebileceği gruplar oluşturmalarını sağlar (Bostancı, 2010). Sosyal ağların özelliklerini Özkan (2013); kişisel bilgilerin paylaşılması, gruplara katılma, düşüncelerin ifade edilebilmesi ve kullanıcıların aktif tutulması şeklinde sıralamıştır. Sosyal ağlar genel olarak aşağıdakileri içermektedir (Dawley, 2009; Akt. Vural ve Bat, 2010):

Sosyal siteler: MySpace, Facebook, Twitter. Fotoğraf paylaşım siteleri: Flickr, PhotoBucket. Video paylaşım: YouTube. Profesyonel ağ siteleri: LinkedIn, Ning. Bloglar: Blogger.com, Wordpress. Wikiler: Wetpaint, PBWiki. İçerik etiketleme: MERLOT, SLoog. Sanal kelime: SL, Active Worlds, There, Whyville, ClupPenguin, HiPiHi.

Sosyal ağlar günlük yaşam tarzının önemli bir parçası hâline gelmiş ve gittikçe önem kazanmaya başlamıştır (Öztürk ve Talas, 2015). Benzer bir ifade ile Onat ve Alikılıç (2008), iletişim teknolojilerinin yaşamın içine daha çok girmesiyle sosyal ağların önem kazandığını belirtmiştir. Sosyal ağ siteleri sürekli geliştirilmekte ve güncellenmektedir. Her geçen gün birtakım yeni özelliklerin kullanıcılara sunulması; kullanıcı sayısı ve profili kadar, sosyal ağların kullanım alanları ve amaçlarını da etkilemektedir (Usluel, Demir ve Çınar, 2014). Daha

önceleri insanların yalnızca zaman geçirdikleri bir ortam olan sosyal medya, günümüzde kişisel ve kurumsal kültürün önemli bir parçasına dönüşmüş ve insanların en temel iletişim yöntemlerinden biri hâline gelmiştir (Scott, Jacka, 2013; Akt. Dağıtmaç, 2015).

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, resmî ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin, sosyal ağlarda “öğretmen-öğrenci arkadaşlığına” yönelik algılarını mevcut hâliyle betimlemeyi amaçladığından tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmanın temel çalışma ilkesi, elde edilen bilgilerin sayısal değerlerle ifade edilmesi ve ölçülebilmesidir (Ekiz, 2009). Bu çalışma var olan durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçladığından tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modelleri var olan durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olup; araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2015).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında, Çorum ili, Sungurlu ilçe merkezinde bulunan ortaokul (8.sınıf) ve lise (12.sınıf) öğrencileri oluşturmaktadır. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan istatistiklere göre ilçe merkezinde 2533 ortaokul öğrencisi, 2952 lise öğrencisi olmak üzere toplam 5485 öğrenci öğrenim görmektedir. 347 erkek ve 294 kız öğrenci olmak üzere toplam 641 öğrenci ortaokul 8.sınıfta; 379 erkek ve 358 kız öğrenci olmak üzere toplam 737 öğrenci ise çeşitli liselerin son sınıfında öğrenim görmektedir. Merkez ortaokullar (8.sınıf) ve liselerde (12.sınıf) öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 1378'dir.

Evreni temsil yeteneğine sahip olduğu düşünülen ortaokul 8. sınıf öğrencileri ve lise 12. sınıf öğrencileri amaçsal (amaçlı) örnekleme (purposive/purposeful sampling) yönteminin bir alt boyutu olan benzeşik örnekleme (homogeneous sampling) yöntemiyle belirlenmiştir. Amaçsal örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların (information-richcases) seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır şeklinde tanımlayan Büyüköztürk ve diğerleri (2014); benzeşik örnekleme, evrenden araştırmanın problemi ile ilgili olarak benzeşik bir alt grubun seçilerek çalışmanın burada yapılması şeklinde tanımlamıştır. Farklı okul türlerinden son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin seçilmesinin nedeni: Öğrencilerin son sınıfa gelinceye kadar okulundaki birçok öğretmeninden ders aldığı, alt sınıftan üst sınıfa kadar geçen sürede okul içi ve dışı etkileşimin arttığı, öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirlerini yakından tanıdığı dolayısıyla iletişimlerinin sadece okulla sınırlı kalmayıp sosyal medya aracılığıyla okul dışında da devam ettiği düşünülmektedir. Ayrıca anketteki önermelerin doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için öğrencinin sadece sosyal ağlarda öğretmeni ile arkadaş olması yetmemektedir. Belirli bir süre sosyal ağlarda öğretmenlerinin yaptıkları çeşitli paylaşımları (yorumlar, görüntü, video, vs) da gözlemlemesi gerekmektedir. Bu yüzden süre faktörü öğrencilerin algılarını doğru bir biçimde

yansıtması açısından önem taşımaktadır. Bu ifadelerden yola çıkarak araştırmada 8. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinin evreni en iyi şekilde temsil edeceği düşünülmüştür. İlçe merkezinde bulunan okulların belirlenmesinde ise seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi (simple random sampling) seçilmiştir. Bu örnekleme yönteminde evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit bir şansa sahiptir. Tüm bireylerin seçilme olasılığı aynıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). Sonuç itibarıyla çalışmanın örneklemini, Sungurlu ilçe merkezinde bulunan 6 ortaokul (8.sınıflar) ile 4 lisede (12.sınıflar) öğrenim gören toplam 747 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Ortaokullar ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin sosyal ağlarda “öğretmen-öğrenci arkadaşlığına” yönelik algılarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu araştırmanın genel amacı ve alt amaçları esas alınarak geliştirilmiştir. Anket maddeleri halihazırdaki algıları ortaya koyabilecek biçimde oluşturulmuştur. Anketin ilk bölümünde öğrencilerin kişisel bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümünde ise öğrenci algılarını belirlemek amacıyla “katılıyorum, katılmıyorum, fikrim yok” şeklinde likert tipi üçlü derecelendirilmiş maddeler yer almaktadır. Hazırlanan anket formu alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Bir takım değişikliklerle yeniden düzenlenen anket formları örnekleme oluşturan öğrencilere uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanabilmesi için İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile ön görüşme yapılmış, gerekli izin ve olurun alınabilmesi amacıyla resmî yazışmalar gerçekleştirilmiştir. Anket içeriğinin Milli Eğitim Müdürlüğüne incelenmesi sonucu araştırmanın 02-06 Kasım 2015 tarihleri arasında yapılabilmesi amacıyla 28 Ekim 2015 tarihinde gerekli olur alınmıştır. 8.sınıf öğrencilerinin TEOG sınavlarının ve 12. sınıf öğrencilerinin üniversiteye geçiş sınavlarının bulunması nedeniyle okul müdürleri ve ders öğretmenlerinden de özel izin alınarak anket, öğrencilerin uygun oldukları ders saatlerinde, sınıf içerisinde ve belirtilen tarihlerde uygulanmıştır. Anketin uygulanması esnasında öğrenciler herhangi bir şekilde katılıma zorlanmamıştır. Araştırmanın amacı anlatılarak anket içeriği hakkında gerekli bilgiler verilmiştir. Anketin kişisel bilgiler kısmı öğrenciler tarafından doldurulduktan sonra ilk bölümde yer alan “Sosyal ağlarda (facebook, twitter, instagram, vb) bir ya da birden fazla öğretmeninizle arkadaş mısınız?” sorusunu “evet” olarak işaretleyen öğrenciler anketin 2. bölümüne geçmiş; “hayır” olarak işaretleyen öğrencilerden anket formu geri toplanmıştır. Bu şekilde sadece sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olan öğrencilerin anketi doldurmaları sağlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilecek veriler, “SPSS (Statistical package program for social sciences) 15,0” paket programı kullanılarak çözülmüştür. Verilen yüzde (%), frekans (f) gibi betimsel analizleri yapılarak tablo yardımıyla sunulmuştur.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmaya konu olan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler ve alt amaçlara yönelik öğrencilerin verdiği cevapları gösteren tablolar aşağıda belirtilmiştir.

3.1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Örneklem grubunun cinsiyetlerine göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	163	43,7
Erkek	210	56,3
Toplam	373	100

Tablo 1’de örneklem grubunun cinsiyetlere göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılanların yaklaşık beşte ikisi (%43,7) kadın, yaklaşık beşte üçü ise (%56,3) erkektir. Sosyal ağlarda en az bir öğretmeni ile arkadaş olan öğrencilerin oranı araştırmaya katılan tüm öğrencilerin %52’sini oluşturmaktadır.

Tablo 2. Örneklem grubunun okul türüne göre dağılımı

Okul türü	f	%
Ortaokul	205	55,0
Lise	168	45,0
Toplam	373	100,0

Tablo 2’de örneklem grubunun okul türüne göre dağılımları incelendiğinde, araştırmaya katılan ortaokul ve lise öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencileri, lise öğrencilerinden %10’luk bir oranla fazladır.

3.2. Alt Amaçlara Yönelik Öğrencilerin Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

3.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, öğretmenleriyle arkadaş olma nedenlerine ilişkin algıları nelerdir?” şeklindedir. Anket formunun ilk sekiz maddesi bu alt problem doğrultusunda hazırlanmıştır. İlk sekiz önermeye ilişkin öğrencilerin görüşleri Tablo 3’te belirtilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin 1. alt amaca ilişkin görüşleri

Önermeler	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	f	%	f	%	f	%
1. Öğretmenlerimin sosyal ağlardaki (Facebook, Twitter, vb.) paylaşımlarını/yorumlarını merak ederim.	158	42,4	158	42,4	57	15,3
2. Öğretmenlerimle sosyal ağlarda da iletişim kurmak isterim.	222	59,5	104	27,9	47	12,6
3. Öğretmenlerimle sosyal ağlarda arkadaş olduğumu yakın çevreme söylemekten gurur duyarım.	146	39,1	157	42,1	70	18,8
4. Öğretmenlerimin bilgi, beceri ve görüşlerinden sosyal ağlarda da yararlanmak isterim.	226	60,6	106	28,4	41	11,0
5. Öğretmenlerimin sosyal ağlarda özel hayatlarına ilişkin çeşitli paylaşımları (fotoğraf, video, görüntü) oldukça dikkati mi çeker.	123	33,0	220	59,0	30	8,0
6. Öğretmenlerim, sosyal ağlarda arkadaşlık isteğimi kabul ettikleri zaman kendimi ayrıcalıklı hissederim.	96	25,7	236	63,3	41	11,0
7. Ailem, sosyal ağlarda öğretmenlerimle arkadaşlık kurmamı ister.	141	37,8	103	27,6	129	34,6
8. Öğretmenlerimi, sosyal ağlarda gördüğüm zaman, dersler ve ödevler hakkında soru sorabilirim.	224	60,1	105	28,2	44	11,8

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğrencilerin %42,4’ü öğretmenlerinin sosyal ağlardaki (Facebook, Twitter, vb.) paylaşımlarını merak ettiğini belirtirken, aynı oranda öğrenci (%42,4) paylaşımlarını merak etmediğini, %15,3’ü ise herhangi bir fikri olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %59,5’i sosyal ağlarda öğretmenleri ile iletişim kurmak istediğini belirtirken, %27,9’u iletişim kurmak istemediğini, %12,6’sı bir fikri olmadığını belirtmiştir. “Öğretmenlerimle sosyal ağlarda arkadaş olduğumu yakın çevreme söylemekten gurur duyarım.” önermesine öğrencilerin %39,1’i katıldığını belirtirken, %42,1’i katılmadığını, %18,8’i ise bu önermeye dair fikri olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerinin bilgi, beceri ve görüşlerinden sosyal ağlarda da yararlanmak istediğini belirten öğrenci sayısı araştırmaya katılanların %60,6’sını oluştururken, %28,4’ü yararlanmak istemediğini, %11’i ise herhangi bir fikri olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %33’ü, sosyal ağlarda öğretmenlerinin özel hayatlarına ilişkin çeşitli paylaşımların (fotoğraf, video, görüntü) oldukça dikkatini çektiğini belirtirken, bu oran dikkatini çekmediğini belirten öğrencilerde %59 olup, herhangi bir fikri olmadığını belirten öğrencilerde ise %8’dir. Sosyal ağlarda arkadaşlık isteğinin öğretmenleri tarafından kabul edildiğinde, kendini ayrıcalıklı hissettiğini belirtenler toplam öğrencilerin %25,7’sini oluştururken, ayrıcalıklı hissetmediğini belirten öğrenciler %63,3’ünü, fikri olmayanlar ise %11’ini oluşturmaktadır. Öğrencilerin %37,8’i “Ailem sosyal ağlarda öğretmenlerimle arkadaşlık kurmamı ister.” önermesine katıldığını belirtirken, %27,6’sı bu önermeye katılmadığını, %34,6’sı ise önermeyle ilgili herhangi bir fikri olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %60,1’i sosyal ağlarda öğretmenlerini gördüklerinde dersler ve ödevler hakkında soru sorabildiğini belirtmekte, %28,2’si soru sormadığını, %11,8’i ise fikri olmadığını belirtmektedir. Başka bir anlatımla, öğrenciler daha çok öğretmenleriyle iletişim kurmak, onların bilgi, beceri ve görüşlerinden faydalanmak amacıyla sosyal medyada öğretmenleriyle arkadaşlık kurmak istemektedirler.

3.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, okula yönelik tutumlarında olumlu ya da olumsuz herhangi bir değişme yaşayıp/yaşamadıklarına ilişkin algıları nelerdir?” şeklindedir. Anket formunun 9. ve 16. maddeleri arasındaki önermeler bu alt problem doğrultusunda hazırlanmıştır. Önermelere ilişkin öğrenci görüşlerini içeren tablo aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin 2. alt amaca ilişkin görüşleri

Önermeler	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	f	%	f	%	f	%
9.Öğretmenlerimle sosyal ağlarda arkadaş olmam, okula daha istekli gitmeme neden olur.	64	17,2	264	70,8	45	12,1
10.Öğretmenlerimle sosyal ağlarda iletişim kurabilmem öğrenme isteğimi artırır.	110	29,5	207	55,5	56	15,0
11.Bazı öğretmenlerimin, sosyal ağlardaki paylaşımlarımdan dolayı bana hoşgörüsüz davrandığını düşünürüm.	34	9,1	285	76,4	54	14,5
12.Sosyal ağlarda arkadaşlık kurduğum öğretmenlerimin dersine olan ilgim artar.	98	26,3	233	62,5	42	11,3
13.Sosyal ağlarda öğretmenlerimle arkadaş olduktan sonra okul başarımın arttığını düşünürüm.	39	10,5	288	77,2	46	12,3
14.Sosyal ağlarda fazla vakit geçirmem öğretmenlerimin tepkisine yol açacağından çekindiğim için daha çok ders çalışırım.	101	27,1	212	56,8	60	16,1
15.Öğretmenlerimle, sosyal ağlarda arkadaş olduğum için bazı arkadaşlarım beni kıskanır.	30	8,0	293	78,6	50	13,4
16.Sosyal ağlardaki bazı paylaşımlarımdan dolayı, öğretmenlerimden utandığım için okula gitmek istemem.	19	5,1	326	87,4	28	7,5

Tablo 4’ü incelediğimizde öğrencilerin %17,2’si öğretmenleriyle sosyal ağlarda arkadaşlık kurmalarının okula daha istekli gitmelerine neden olduğunu belirtirken, %70,8’i okula daha istekli gitmelerine neden

olmadığını, %12,1'i ise bu konuda herhangi bir fikri olmadığını belirtmiştir. Sosyal ağlarda öğretmenleri ile iletişim kurabilmelerinin öğrenme isteğini artırdığını belirten öğrenciler, toplam katılımcıların %29,5'ini oluştururken bu oran, öğrenme isteğini arttırmadığını belirtenlerde %55,5, herhangi bir fikri olmadığını belirtenlerde ise %15 olarak görülmektedir. Öğrencilerin %9,1'i sosyal ağlardaki paylaşımlarından dolayı, bazı öğretmenlerin kendilerine karşı hoşgörüsüz davrandığını belirtmekte iken, %76,4'ü bu fikre katılmamakta, %14,5'i bir fikri olmadığını ifade etmektedir. “Sosyal ağlarda arkadaşlık kurduğum öğretmenlerimin dersine olan ilgim artar.” önermesine, öğrencilerin %26,3'ü katıldığını, %62,5'i katılmadığını, %11,3'ü bu önermeye dair fikri olmadığını belirtmiştir. Sosyal ağlarda öğretmenleri ile arkadaş olduktan sonra okul başarısının arttığını düşünen öğrencilerin oranı %10,5 iken; okul başarısının artmadığını düşünenlerde bu oran %77,2 olup, fikri olmadığını belirtenlerde ise %12,3'tür. Öğrencilerin %27,1'i sosyal ağlarda fazla vakit geçirmelerinin öğretmenlerinin tepkisine yol açacağından çekindiği için daha çok ders çalıştığını belirtmekte, %58,8'i böyle bir çekincesinin olmadığını, %16,1'i herhangi bir fikri olmadığını belirtmektedir. Öğrencilerin %8'i sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olmalarından kaynaklı bazı arkadaşlarının kendilerini kıskandığını düşünürken; böyle bir durumun yaşanmadığını düşünenlerin oranı %78,6, fikri olmadığını belirtenlerde ise bu oran 13,4'tür. Sosyal ağlardaki bazı paylaşımlarından dolayı, öğretmenlerinden utandığı için okula gitmek istemediğini belirten öğrenciler, toplam katılımcıların %5,1'ini oluştururken, böyle bir durum yaşamadığını ifade edenlerde bu oran 87,4 olup herhangi bir fikri olmadığını belirtenlerde ise %7,5'tir. Bu bulgulara dayalı olarak, öğrencilerin, sosyal ağlarda öğretmenleriyle kurdukları etkileşimden kaynaklı okula yönelik tutumlarında olumlu/olumsuz herhangi bir değişme yaşamadıklarını gösterdiği ifade edilebilir.

3.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Ortaokul ve lisede öğrenim gören öğrencilerden; sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olan öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki rollerine ilişkin algıları nelerdir?” şeklindedir. Anket formunun son yedi önermesi bu alt problem doğrultusunda hazırlanmıştır. Önermelere ilişkin öğrenci görüşlerini içeren tablo aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin 3. Alt amaca ilişkin görüşleri

Önermeler	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok	
	f	%	f	%	f	%
17.Öğretmenlerin sosyal ağlardaki paylaşımları/yorumlarıyla ölçülü, saygılı ve kültürlü birer insan olduklarını düşünürüm.	224	60,1	87	23,3	62	16,6
18.Öğretmenler, sosyal ağlarda özel hayatlarını yansıtan fotoğraf, video, görüntü vb. paylaşımları yapmamaları gerekir.	61	16,4	246	66,0	66	17,7
19.Öğretmenler sosyal ağlardaki paylaşımları ve öğrencilerle diyalogları sebebiyle sınıftaki/okuldaki otoritelerini kaybederler.	41	11,0	280	75,1	52	13,9
20.Sosyal ağlarda arkadaş olduğum öğretmenler genellikle eğitici-öğretici paylaşımlarda bulunurlar.	136	36,5	141	37,8	96	25,7
21.Öğretmenler sosyal ağlarda, öğrencilerin hoş olmayan paylaşımlarına müdahale etmeli, uyarmalıdır.	184	49,3	144	38,6	45	12,1
22.Sosyal ağlarda öğretmenler, toplumsal değerlere uygun paylaşımlarda bulunur ve topluma örnek olur.	179	48,0	101	27,1	93	24,9
23.Öğretmenlerin sosyal ağlarda öğrencilerle arkadaş olması gerekir.	140	37,5	88	23,6	145	38,9

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin %60,1'i, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımları/yorumlarıyla ölçülü, saygılı ve kültürlü birer insan olduğunu belirtirken, öğrencilerin %23,3'ü bu fikre katılmadığını, %16,6'sı ise herhangi bir fikri olmadığını belirtmektedir. Öğretmenlerin, sosyal ağlarda özel hayatlarını yansıtan fotoğraf,

video, görüntü, vb. paylaşımları yapmamaları gerektiğini belirten öğrenciler, tüm öğrencilerin %16,4'ünü oluştururken, bu önermeye katılmayanlar %60'ını, herhangi bir fikri olmayanlar %17,7'sini oluşturmaktadır. Öğrencilerin %11'i öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımları ve öğrencileriyle diyalogları sebebiyle sınıftaki/okuldaki otoritelerini kaybedeceklerini %75,1'i otoritelerini kaybetmeyeceklerini, %13,9'u ise herhangi bir fikri olmadığını belirtmektedir. Öğrencilerin %36,5'i sosyal ağlarda arkadaş olduğu öğretmenlerinin eğitici ve öğretici paylaşımlarda bulunduğunu belirtmekte, bu oran eğitici ve öğretici paylaşımlarda bulunmadığını belirtenlerde %37,8, fikrim yok diyenlerde ise %25,7'dir. "Sosyal ağlarda öğretmenler, toplumsal değerlere uygun paylaşımlarda bulunur ve topluma örnek olur." önermesine öğrencilerin %48'i katıldığını, %27,1'i katılmadığını, %24,9'u ise önermeye ilgili fikri olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %37,5'i öğretmenlerin sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olmaları gerektiğini belirtirken, %23,6'sı arkadaş olmaları gerektiğini, %38,9'u ise fikri olmadığını belirtmiştir.

Başka bir anlatımla, öğrenciler, öğretmenlerin sosyal ağlardaki "öğreticilik" rollerinde yetersizlik olduğunu düşünmektedirler fakat aynı öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki rollerine ilişkin algıları genel olarak olumludur.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada, öğrencilerin sosyal medyada daha çok öğretmenlerinin bilgi, beceri ve görüşlerinden yararlanmak, onlarla iletişim kurabilmek, dersler ve ödevler hakkında sorular yöneltebilmek amacıyla arkadaşlık kurmak istedikleri; öğretmenlerinin özel hayatlarına ilişkin çeşitli paylaşımlarının (fotoğraf, video, görüntü) dikkatlerini çekmediği, sosyal ağlarda öğretmenleriyle kurdukları etkileşimin onları ayrıcalıklı hissettirecek bir durum olmadığı, ailelerinin bu etkileşime sıcak baktığı, sosyal medya aracılığıyla öğretmenleri ile kurdukları iletişimin okula yönelik tutumlarında olumlu/olumsuz herhangi bir değişiklik yaratmadığı; özellikle öğrencilerin okula daha istekli gitmelerinde, öğrenme isteğinin, derse olan ilginin ve okul başarısının artmasında herhangi bir etkisinin bulunmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımları/yorumlarıyla ölçülü, saygılı, kültürlü birer insan olduklarını düşündükleri, öğretmenlerin sosyal ağlarda özel hayatlarını yansıtan fotoğraf, video, görüntü vb. paylaşımlarda bulunabileceklerini, öğretmenlerin bu paylaşımlarıyla ve öğrencilerle olan diyalogları sebebiyle sınıftaki/okuldaki otoritelerini kaybetmeyecekleri, sosyal ağlarda öğretmenlerin toplumsal değerlere uygun paylaşımlar yaptığı ve topluma örnek kişiler olduğu fakat öğretmenlerin eğitici-öğretici paylaşımlar yapmadıkları, bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi "Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, öğretmenleriyle arkadaş olma nedenlerine ilişkin algıları nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun öğretmenleriyle iletişim kurabilmek, onların bilgi, beceri ve görüşlerinden faydalanmak, dersler ve ödevler hakkında sorular yöneltebilmek amacıyla sosyal medyada öğretmenleriyle arkadaş olma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Başarılı bir eğitim sürecinden daha çok öğrencilerin öğretmenlerle kurduğu iletişimin niteliği anlaşılmaktadır. İletişim, öğrencilerin öğrenmesini olumsuz yönde etkileyen sorunların çözümü için son derece gereklidir (Gordon, 2010 s. 63). Öğretmen-öğrenci arasındaki iletişim bağının güçlü olması hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından istenen bir durumdur. Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme, sınıf içi problemlerin çözümünde öğrencilere öz yeterlik ve içsel kontrol kazandırma, sınıf yönetimi becerileri olarak çağdaş öğretimde aranan temel yeterlilikler arasındadır (Gürşimşek, 1999). Etkili

iletişim kurabilmek öğretmenlerin sınıf yönetimini sağlayabilmesi, öğrencilerin ise derse etkin katılımı ve öğrenme isteği duyması, sıcak ve olumlu ilişkiler kurulabilmesi nihayetinde karşılıklı önem hissinin doğması için gereklidir. Daha önceleri öğretmenlerin öğrencilerle ilişkileri daha çok sınıf içerisinde söz konusu iken günümüzde sosyal medya üzerindeki iletişimlerinin yoğunluk kazandığı görülmektedir. Öğrencilerle iletişim kurmak için sosyal ağları kullanmak, öğretmenlere yararlı bilgiler sağlayabilir (Mazer, Murphy ve Simonds, 2007). Sosyal ağlar, öğretmenlerin, çocukların hayatlarında ne olduğundan haberdar ve fikir sahibi olmalarına imkân sağlar (Rutledge, 2011). Öğrencilerin eğitimlerine olan ilgilerini artırmakla kalmaz, başka meseleleri öğrencilerin yaşamlarında güvendiği insanlara anlatmalarına da yardımcı olur (Puzio, 2013). Öğretmenlerin birçok sorumluluğu bulunmakla beraber, öğrencilere her yerde ulaşabilmesi, onları yakından tanınması, etkili iletişim kurması, veli ziyaretleri ve okul dışı birtakım etkinliklerle öğrencilerin durumlarını yakından takip etmesi başlıca sorumlulukları arasındadır. Öğretmenlerden böyle bir beklenti bulunmakta iken, sosyal medya aracılığıyla iletişim kurabilmek, hem öğrenciler hem de öğretmenler açısından pratik bir yol olarak görülebilir. Öğrenciler zaman zaman öğretmenleriyle bazı sorunlarını paylaşır. Çünkü öğrencilerin yönlendirilmeye, manevi desteğe, öğretmenlerinin görüşlerine ihtiyacı olabilir. Öğrencilerin, öğretmenlerinin bilgi, beceri ve görüşlerinden faydalanmak istediklerini belirtmeleri bu görüşü destekler mahiyettedir. Ayrıca öğrencilerin sosyal medya aracılığıyla dersler ve ödevler hakkında öğretmenlerine sorular yöneltebilmeleri, sanal platformlarda da öğretmenlerinden öğrenme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda öğrencilerin bu beklentisi, öğretmen rollerinin sosyal medya mecralarına doğru kaydığının da bir göstergesi olarak düşünülebilir. Sosyal medyada öğretmen-öğrenci arkadaşlığının tartışılan noktalarından biri de öğretmenlerin sosyal medya hesabındaki paylaşımlarının özel hayatlarına ilişkin olduğu/olabileceğinden hareketle öğrencileri olumsuz etkileyebileceği düşüncesidir. Yapılan araştırmada öğrenciler, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki özel hayatlarına ilişkin çeşitli paylaşımlarının dikkatlerini çekmediğini belirtmişlerdir. Günümüzde insanların sosyal medyada hayatlarını rahatlıkla yaşaması, bu paylaşımların olağan/sıradan bir hâl alması ve herkes tarafından kanıksanan bir durum olarak karşımıza çıkması, öğrencilerin bu yöndeki görüşlerinin bir açıklayıcısı olabilir. Öğrencilerin sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olmalarının kendilerini ayrıcalıklı hissettirecek ve gurur duymalarına yol açacak bir durum olmadığını belirtmeleri yine benzer sebeplerden ve insanların tanıdık olsun olmasın kolaylıkla istediği kişiye ulaşabilmesi gibi birtakım nedenlerden kaynaklı olduğu ileri sürülebilir. Araştırmada, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki çeşitli paylaşımlarını, yorumlarını merak ettiklerini ve merak etmediklerini belirten öğrenci oranlarının eşit olması, merak duygusunun öğrencilerin öğretmenleriyle arkadaşlık kurmalarının temel nedenlerinden biri olarak değerlendirmemizi güçleştirmektedir. Ancak bazı öğrencilerin, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımlarını merak etmeleri sebebiyle arkadaşlık kurmak istedikleri görülürken bazı öğrencilerin ise farklı sebeplerden kaynaklı öğretmenleri ile arkadaş olmak istediklerini görmek mümkündür.

Anne-babaların öğretmenlere karşı; çocukların eğitimi ve davranışsal yönetimi üzerinde sorumluluğu paylaşmak, toplantılara katılmak, çocukların okul içinde sorumlu davranışlar geliştirmeleri konusunda öğretmenlerle iş birliği yapmak vb. sorumlulukları bulunmaktadır (Humphreys, 2001). Dolayısıyla aileler ve öğretmenler arasındaki iş birliğinin, iletişimin önemi yadsınamaz. Çocukların öncelikle ailede şekillenmekte olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda; öğrenci davranışlarını istendik yönde değiştirebilmenin ailelerden bağımsız yürütülebilecek bir iş olmadığı ortadadır. Aile ile eğitim kurumlarının sürekli işbirliği yapması, çocuğun başarılı olabilmesi için gereklidir (Vural, 2004 s.355). Özellikle günümüzde internet kullanımının yaşının oldukça düştüğü göz önünde bulundurulduğunda; ailelerin çocuklarıyla kaliteli vakit geçirebilmesi, bilinçli medya

kullanıcısı olmaları ve çocuklarını bilinçli ve ölçülü internet kullanmaları konusunda yönlendirebilmeleri çok önemlidir. Aileler, çocukların sorunlu kişilerle irtibata geçmemelerini sağlamak için çocuklara nasıl yardım edileceği hakkında bilgi sahibi olmalıdır (Weeden, Cooke ve McVey, 2013). Bu yönde ailelerin rolleri de teknolojiye bağlı olarak değişmektedir. Aileler, öğretmenlerle kurduğu etkili iletişim aracılığıyla bu rollerini pekiştirebilir. Çocuklara sanal ortamın avantaj ve dezavantajlarının aktarılması, onların doğru bir şekilde yönlendirilebilmesi için öncelikle anne ve babaların internet konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir (Kırık, 2014). Aileleri sanal ortamdan uzak tutmak yerine belli ölçülerde ve çocuklarının bilinçli internet kullanımı konusunda yönlendirebilecek kadar bilişim teknolojilerine hakim olmasını sağlayabilmek önemlidir. Dolayısıyla öğretmenlerin ve ailelerin sadece okul ortamında değil okul dışında da iletişim kurmaları ve internet kullanımı konusunda öğrencilerin, kendilerini en iyi şekilde geliştirebilmeleri için çaba harcamaları gerekmektedir. Ailelerin bilinçli medya kullanımı başka araştırmalara konu olabilir. Bu çalışmada yoklamak istediğimiz husus, ailelerin sosyal medyada öğretmen-öğrenci etkileşimine yönelik algılarının nasıl olduğunu öğrenci perspektifinden ortaya koyabilmektir. Araştırma sonuçları, ailelerin bu etkileşime sıcak baktığını ve teknolojik gelişmelerin öğretmenlere yeni roller yüklediğinin farkında olduklarını ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin okula yönelik olumlu tutum geliştirmeleri, onların davranış sorunları geliştirme riskini azaltmaktadır. Okula yönelik bağlanma düzeyi yüksek olan, okulunu seven öğrenciler akranlarıyla iyi ilişkiler kurar ve genel olarak akademik başarıları da artar. Bunun tersi durumunda ise devamsızlıkların, olumsuz davranışların artması muhtemeldir. Elbette okula yönelik olumlu tutum geliştirmenin birçok unsuru olmakla birlikte sosyal medyanın bu yönde etkisinin olup olmadığını belirleyebilmek, yarının teknoloji toplumunun, okul beklentisini anlamının da bir yolu olarak görülebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal ağlarda, okula yönelik tutumlarında olumlu ya da olumsuz herhangi bir değişme yaşayıp/yaşamadıklarına ilişkin algıları nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular, öğrencilerin sosyal ağlarda öğretmenleri ile arkadaş olmalarının okula yönelik tutumlarında olumlu/olumsuz herhangi bir değişikliğe yol açmadığını göstermektedir. Öğrenciler, sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olmalarının okula daha istekli gitmelerinde, öğrenme isteklerinin, derslere olan ilgilerinin ve nihayetinde okul başarılarının artmasında herhangi bir etkisinin bulunmadığını ifade etmişlerdir. Sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olan öğrencilerin diğer arkadaşlarını kendilerine denk görüp görmediği veya sosyalleşmelerini olumsuz etkileyip etkilemediğini ortaya koymayı amaçlayan araştırmanın bu alt problemi doğrultusunda öğrenciler, bu etkileşimin okul arkadaşları tarafından kısıklanmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca sosyal ağ paylaşımlarından kaynaklı, öğretmenlerin hoşgörüsüz davranmadıklarını, okula gitmelerine engel herhangi bir durum yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşler, sosyal ağların, öğrencilerin okula yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde, bağlanma düzeyinin artmasında itici bir güç olmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca sosyal medyada öğretmenlerin öğrencilere yönelik hoşgörülü bir tavır sergilediği ileri sürülebilir.

Öğretim sürecinde başarılı oynayan öğretmenlerin rolleri, kimi zaman öğreticilik olarak ön plana çıkarken, kimi zaman da danışman, mesleki uzman, toplumsal lider, otorite figürü, aile reisi ve rehber olarak kendini göstermektedir (Sünbül, 1996). Öğretmenler mesleki rolleri gereği, toplumun gelişimini sürekli kılabilen ve toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirebilmek için içinde bulunduğu çağı iyi okuyabilmeli, gelişimleri ve değişimleri takip edebilmelidir. Öğretmen rollerini toplumun gerçeklerinden ve geleceğinden

bağımsız olarak düşünmek büyük bir yanıldır. Dolayısıyla öğretmenler, mesleki rollerini toplumsal yaşamdaki davranışları ile pekiştirebilmelidir. Öyleyse, günümüzde sosyal yaşantıların sosyal medya mecraları üzerinden yürütüldüğü düşünüldüğünde, öğretmenler, sosyal medyada kendilerini öğrencilerden soyutlamalı mıdır yoksa teknolojinin doğru kullanımı noktasında bir model olarak toplumsal rollerini sanal platformlara mı taşımalıdır? Bu sorunun yanıtı belirsizliğini korumaktadır. Ancak öğrencilerin bu yöndeki görüşleri, bizlere bazı ipuçları sunarak, öğrencilerin sosyal ağlarda öğretmenlerinin mesleki rollerine bakış açılarını anlamamızı sağlayan genel bir çerçeve de sunabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Ortaokul ve lisede öğrenim gören öğrencilerden; sosyal ağlarda öğretmenleriyle arkadaş olan öğrencilerin, öğretmenlerinin mesleki rollerine ilişkin algıları nelerdir?” şeklinde düzenlenmişti. Bu alt probleme ilişkin bulguları incelediğimizde öğrenciler, öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımları/yorumlarıyla ölçülü, saygılı ve kültürlü birer insan olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerinin sosyal ağlarda özel hayatlarını yansıtan fotoğraf, video, görüntü vb. paylaşımlarda bulunabileceklerini belirtmektedir. Bu durum öğrencilerin, öğretmenlerini kendi özel yaşamı olan kişiler olarak görmekte olduğunun bir göstergesi olabilir.

Mesleki rolleri gereği öğretmenler birçok zorlukla mücadele etmek durumundadır. Öğretmenlerin karşılaştığı en büyük zorluklardan biri ise sınıf içi disiplinin sağlanmasıdır. Humphreys’e (2001) göre disiplin; başkaları tarafından işbirliğine kapalı, saldırgan ya da diğer engelleyici tepkilere maruz bırakılmış insanların haklarını korumaya yöneliktir. Nihai hedefinin ise, toplumsal bir sistemin tüm üyeleri arasında karşılıklı saygı ve özen oluşturmayı desteklemek olduğunu ifade eder. Disiplinin sorumlu davranmayı öğreten bir araç olduğunu ifade eden Marshall’a (2009) göre ise en iyi disiplin, hiç kimse –hatta disiplin edilenin bile- farkında olmadan uygulanan disiplindir. Bireyin kendini disipline sokmasıdır. Benzer bir ifade ile çocukların kendi hareketlerini kontrol edebilmelerine yardımcı olan bir yönetim tekniğidir (Ada ve Çetin, 2002). Öğretmenler, sınıf içerisinde dersin etkin bir şekilde yürütülebilmesi ve okulda disiplin problemlerinin engellenmesi gibi birtakım nedenlerle bazı istenmeyen öğrenci davranışlarına müdahale ederler. Bu müdahale olumsuz davranışlar hakkında öğrencilerle görüşme şeklinde olabileceği gibi, öğrencilerin olumsuz davranışlarının farkına varmasını sağlayacak mesajlar iletme şeklinde de olabilir. Ayrıca olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri geliştirmek, kabul edilebilir davranış parametrelerini belirlemek, gözlem stratejilerini kullanmak disiplin sorunlarını önleyebilecek yöntemlerden bazılarıdır (Boynton ve Boynton, 2007). Nelsen, Lott ve Glen (2000), sınıfta pozitif disiplin uygulandığında, öğrencilerin dikkatlerini toplayabileceklerini, kendilerini hem önemli hem de üretici hissedebileceklerini vurgulamaktadırlar. Öğrenci görüşleri öğretmenlerin sosyal medyada öğrenci paylaşımlarına müdahale etmesi gerektiği yönündedir. Bu durum, teknolojinin kullanımı konusunda öğrenci beklentilerine cevap verme ve öğrencileri yönlendirme sorumluluğunu üstlenme gibi öğretmenlerin yol gösterici rollerinin sosyal medya mecralarına doğru taşındığını akıllara getirmektedir. Her ne kadar öğretmenlerin teknolojinin etkin ve bilinçli kullanımı konusunda okullarda gerekli dersleri verme görevi olsa da sosyal medyada öğrencilerle karşılaşan öğretmenlerin olumsuz paylaşımlara müdahale etme yükümlülüğü yoktur. Ancak Milli Eğitim Bakanlığının 1 Temmuz 2015 tarihinde yayımladığı, “Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile idareciler ve öğretmenlere sosyal medya kullanımı ile ilgili dolaylı bir yükümlülük verdiğini görebilmek mümkündür. Bu tarihte yapılan değişikliklerin önemli bir kısmı öğrenciler ve sosyal medya kullanımlarına yönelik düzenlenmiştir. Mobil teknolojinin kullanım yaygınlığının yasal ve etik ihlalleri gündeme

getirmesi, tartışmaların bu konu üzerinde yoğunlaşmasıyla sonuçlanmıştır (TEDMEM, 2015). Yönetmeliğin sosyal medya kullanımıyla ilgili düzenlemeleri kapsamında: 1) Öğrencilerin, öğretmenin bilgisi ve kontrolü dışında bilişim araçları ile meşgul olmaları ve dersin akışını bozmaları durumunda, kınama cezası, 2) Öğrencilerin, sosyal medya üzerinden kişilere, arkadaşlarına ve okul çalışanlarına hakaret etmesi, paylaşması, yayması durumunda ve sosyal medya yoluyla, eğitim-öğretim faaliyetlerine ve kişilere zarar vermesi durumunda, 1-5 gün arası okuldan uzaklaştırma, 3) Bilişim araçları ve sosyal medya yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dışı ve şiddeti özendirilen sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içeriklerin oluşturulması, çoğaltılması, ticaretinin yapılması durumunda, örgün eğitim dışına çıkarma cezası verilmesi öngörülmüştür (MEB, 2015). Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemelerin önemli bölümünün öğrencilerin sosyal medya kullanımına yönelik olması, sosyal medyada öğrenci davranışlarının denetlenmesine ve disiplin yaptırımları uygulayarak müdahale edilmesine imkân sağlaması bakanlığın idareciler ve öğretmenlere sosyal medya kullanımı konusunda yükümlülük vermekte olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmada da öğrencilerin bu yöndeki algılarını, öğretmenler rollerini sanal platformlara taşınmalı mıdır sorusunun yordayıcısı olarak değerlendirmek mümkündür. Bu yasal düzenlemeler, Jarvis'in (2012) de ifade ettiği gibi, sosyal medyanın ve değişen sosyal hayatın "mahremiyet, paylaşma etiği" gibi kavramları gündeme getirdiğini; bu konuları yasalarımıza, kurallarımıza, görgü kurallarımıza ve teknolojilerimize koymaya devam edeceğimizi göstermektedir.

Öğretmenlerin sınıftaki en önemli işlevlerinden biri, uygun öğrenme ortamı sağlayabilmesidir (Şahin, 2011). Elbette öğretmenlerin nihai amacı salt otoriter bir yapı sergileyerek ders vermek değildir. Bilgiyi, doğruyu sorgulamayı öğretmek, öğrencilerin otokontrol, öz disiplin geliştirebilmeleri yönünde motive etmektir. Sennett'e (1992) göre otorite, temel bir gereksinimdir ve çocuklar kendilerine yol gösterecek bir otoriteye gerek duyarlar. Otorite gücün bir göstergesi olup öğretmenlerin sınıf içi tutumlarında başlıca kaynaklardan biri olarak gösterilebilir. Etkili öğretmenlerin öğrenciye yaklaşımları, sağlıklı iletişim kurabilmeleri, yetenekleri ve bilgileri onlara otoriteyi kazandırmaktadır (Çiçili, 2009). Otoritenin tek bir anlamı olmadığını en az dört anlamı içerdiğini (uzmanlığa dayalı otorite, unvana dayalı otorite, sözlü anlaşmalara dayalı otorite ve güce dayalı otorite) ifade eden Gordon'a (2015) göre çocuklar, uzman kişilere ve yetişkinlerin işleri gereği sahip oldukları rollerinden ve görevlerinden gelen otoritelerine çoğunlukla saygı duyarlar. Öğretmenler de toplumun kendilerine atfettiği bu otoriteyi gerçekte sahip oldukları uzmanlık sınırlarının dışına taşımamaya dikkat etmek zorundadırlar (Gordon, 2010). Öğretmenlere atfedilen bu rol gereği öğrenciler öğretmenlerini otorite figürü olarak görmektedirler. Sınıfta etkili çalışma ortamının oluşturulabilmesi, dersin hedeflerini engelleyen istenmeyen davranışların önlenmesi, öğretmenlerin yapıcı, pozitif disiplin anlayışına sahip olabilmeleri ve uzmanlık-bilgi-tecrübeye dayanan otoriteleri ile mümkün olabilmektedir. Sosyal medyada öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yöneltilen eleştirilerden biri öğretmenlerin okulda otoritelerinin sarsılabileceğinden duyulan endişedir. Bazı uzmanlar, sosyal medyada geliştirilen bağlantıların öğretmenin sınıftaki otoritesini zedeleyeceğine inanmaktadır (Lytle, 2011). Bu durumu Akkoyunlu, Dağhan ve Erdem (2015), yaptıkları araştırmada; öğrencileriyle Facebook arkadaşlığı olmayan öğretmenlerin sorumluluk alanlarını okulla sınırladıkları, okul dışı sorunlara karşı sorumluluk hissetmedikleri, özel alan, resmî ilişki, otorite gibi kavramları davranışlarını açıklamada kullandıkları; aynı zamanda facebookta öğrencileriyle arkadaş olmayan öğretmenlerin, öğrencilerinin üsluplarını ayarlayamayacakları, mesajları yorumlayamayacakları, arkadaşlıklarını suistimal edebilecekleri gibi düşüncelere sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Öğretmenlerin bu kaygılarından özellikle otoritelerinin sekteye uğrayabileceği endişesi öğretmen-öğrenci arkadaşlığı ekseninde göze çarpan bir husustur. Asterhan ve Rosenberg (2015), yaptıkları araştırmada,

Facebook'ta öğrencileriyle irtibat kuran öğretmenlerin, tanımladığı güçlükler ve çatışmaların, gizlilik (ve samimiyet), otorite (ve arkadaşlık), elverişlilik/sorumluluk etrafında yoğunlaştığını; öğretmenlerin sosyal ağlardaki olumsuz durum ve görsel paylaşma gibi istenmeyen sosyal olayları engellemek için caydırıcı etki yaratmak ve müdahil olmak gerektiğine inandıklarını ortaya koymuşlardır. Otorite konusunda öğrenci algılarının ne yönde olduğu noktasında araştırma bulgularını değerlendirdiğimizde; öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%75,1), öğretmenlerinin sosyal ağlardaki paylaşımları ve öğrencilerle diyalogları sebebiyle sınıftaki/okuldaki otoritelerini kaybetmeyeceklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin, öğretmenlerin sosyal medyadaki öğrenci paylaşımlarına müdahale etmesi gerektiğini ve sosyal ağlardaki paylaşımları ile otoritelerini kaybetmeyeceklerini belirtmeleri, öğretmen rollerini sadece sınıf ve okul içi ile sınırlamadıklarını, bu rollerin sosyal medya mecralarında da devam etmesi gerektiğini düşündükleri anlamına gelmektedir. Diğer meslek gruplarında yetişkinlerin mesleki rollerini kurum dışında devam ettirmesi beklenmezken; toplum, öğretmenlik mesleği gereği öğretmenlerden, sınıf/okul dışında da davranışları, yaşantıları ile insanlara örnek olmalarını beklemektedir. Toplumda böyle bir beklenti bulunmakta iken, öğretmenlerin mesleki rollerini okulla ya da mesai saatleriyle sınırlandırması istenen bir durum değildir. Bu nedenle öğrencilerde böyle bir beklentinin oluşması doğal görünmektedir. Öğrencilerin, sosyal ağlarda öğretmenlerin toplumsal değerlere uygun paylaşımlarda bulunduğu ve topluma örnek olduğunu belirtmeleri, bu beklentileri doğrular niteliktedir. Öğrenciler, hâlihazırda öğretmenlerin toplumsal değerlere uygun paylaşımlarda buldukları ve topluma örnek olduklarını belirtmelerine rağmen; öğretmenlerin sosyal ağlarda eğitici-öğretici paylaşımlarda bulunmadıklarını belirtmeleri, üzerinde önemle durulması gereken bir husustur. Çünkü toplumun geleceği olan bireyleri yetiştirmek öğretmenlerin sorumluluklarındandır. Böylesine ciddi bir görevi üstlenen öğretmenlerin, yaşamlarının her alanında mesleklerine yaraşır biçimde davranmaları gerekir. Eğitim sisteminin önemli bir ögesi olan öğretmenlerin sanal platformlarda da olsa “öğreticilik” rollerinin farkında olarak bilinçli davranmaları gerektiği öğrenci görüşlerinden ortaya çıkmaktadır.

Araştırma sonuçları öğrencilerin, öğretmenlerinin yaptığı paylaşımlara dikkat ettiklerini, ne derecede eğitsel olduğu noktasında bir fikre sahip olduklarını göstermektedir. Araştırmanın saptamak istediği bir diğer konu, öğretmenlerin sosyal medyada öğrencileriyle arkadaş olmaları gerekip gerekmediğine ilişkin öğrencilerin ne düşündüğü hakkındadır. Bu yönde bulgular incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun genel olarak belirgin bir fikri olmadığı ortaya çıkmasına rağmen öğrenci eğilimleri arkadaş olması gerektiği yönündedir.

Araştırma sonuçlarından, teknolojik gelişmelerin öğretmenlere yeni roller ve sorumluluklar yüklediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin toplumsal dönüşümün birer uygulayıcıları olmaları beklenmekte ancak bu beklenti içinde, öğretmen misyonunun teknolojik gelişmelere entegre edilmesinde pek çok sorun bulunmaktadır. Teknolojinin bu denli gelişmesi öğrencilere rol model olabilecek birilerinin varlığını gerekli kılmaktadır. Bu noktada öğretmenler kilit rol üstlenmektedir. Toplumun şekillenmesinde, bilinçli bir neslin yetiştirilmesinde önemli misyonları bulunan öğretmenlerin yeni çağın gereklerine ayak uydurması gerekmektedir. Bu çalışmalara sosyal medya üzerindeki öğretmen-öğrenci etkileşiminin değerlendirilmesinden başlanabilir. Öğretmenlerin yol gösterici rolü, sosyal medya mecralarına doğru taşınarak genişlemiştir. Her ne kadar teknolojinin gelişmesine paralel olarak öğretmen etkinliğinin/rolünün azaldığı yönünde bir algı oluşsa da gerçekte öğretmenlerin etkinliği azalmamakta, öğretmenliğe atfedilen roller teknolojiyle birlikte gelişmekte ve değişmektedir. Bu noktada öğretmenleri, sosyal medya kullanımı konusunda bilinçli ve etkin kılma yolunda adımlar atmak rasyonel bir

yaklaşım olabilir. Sosyal medyanın gençler üzerinde hızla genişleyen etkisi göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin bu sanal platformlarda kendilerini öğrencilerden soyutlamaları beklenmemelidir. Aksine eğitimcilerin toplumsal değerlere saygı göstererek, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda sosyal medyayı bilinçli kullanarak gençlere rol model olmaları beklenmelidir. Ayrıca sosyal medyada öğretmen ve öğrenci etkileşimini sadece duygusal bir etkileşim olarak görmemek gerekmektedir. Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin, sosyal medyadaki arkadaşlığı; karşılıklı saygı çerçevesinde eşit ilişkiler kurabilmek şeklinde değerlendirebilmeleri önem taşımaktadır. Bu etkileşimi profesyonel ilişkiye dönüştürebilme ve bu yönde yapılacak uygulamaları belirleyebilme, içinde bulunduğumuz dijital çağda eğitimcilerin üzerinde çok tartışacağı bir problem olarak görünmektedir.

Sonuç olarak; günümüzde toplumları köklü değişim sürecine iten teknolojinin öğretmen-öğrenci etkileşimini çok boyutlu etkilediği görülmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, sosyokültürel yapının hızla değişmesi öğretmenlerin mesleki rollerini yok etmediğini bilakis farklılaştırdığını ve sınırlarını genişlettiğini bu araştırmada görmek mümkündür. Araştırma sonuçları, genel olarak öğrencilerin sosyal ağlardaki öğretmen-öğrenci arkadaşlığına yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Günümüzde, öğrencilere her yönden önemli rol model olan öğretmenlerin, sosyal medyada öğrencileriyle arkadaşlık kurmaları bireysel özellikler itibarıyla tartışma konusu olmakta, daha da tartışılacağı öngörülmektedir. Ancak bu araştırma sonuçları, manevi ve mesleki özellikleri gereği öğretmenlerden, kendilerini sanal platformlarda öğrenci etkileşiminden soyutlamalarını beklemenin rasyonel bir yaklaşım olmadığını ortaya koymuştur.

5. ÖNERİLER

Teknoloji her zaman dünyamızın bir parçası olacaktır. Dolayısıyla onunla başa çıkmamızda bize yardımcı olacak çözümler bulmamız gerekmektedir (Salazar, 2014). Sosyal medya çağının önemli problemlerinden sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci arkadaşlığı tartışmalarında aşağıdaki önerileri göz önünde bulundurmamız, bu sorunu minimize etmemize katkı sağlayabilir:

1. Eğitimcilerle sosyal ağ uygulamaları ve bunların kullanımına yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır.
2. Okullarda çocukları ve gençleri sosyal medya kullanımını konusunda bilinçlendirecek çalışmalara yer verilmelidir.
3. Öğretmenlerin sosyal medyayı daha etkili ve verimli kullanmaları için seminerler ve eğitimler düzenlenmelidir. Özellikle öğretmenlere paylaşma etiği konusunda farkındalık yaratacak çalışmalar yapılmalıdır.
4. Millî Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitimler aracılığıyla öğretmenlere, birtakım projelerle aileleri de işe koşacak eğitsel uygulamalara yer vermelidir.
5. Sosyal ağlarda öğretmen-öğrenci etkileşiminin çok boyutlu incelendiği özellikle sosyal ağlarda öğretmen arkadaşlığı olan ve olmayan öğrenciler üzerinde karşılaştırmalar yapmaya imkân verecek yeni araştırmalar yapılmalıdır. Özellikle sosyal ağlardaki etkileşimin iletişim boyutu çok yönlü ele alınmalıdır.
6. Toplumun gereksinimleri doğrultusunda ve yeni gelişmeler çerçevesinde, çevresini geliştirme, bir adım öteye taşıma rolüne sahip öğretmenlerin özellikle sosyal medya kullanımını konusunda farkındalık

yaratacak çalışmalara ihtiyaı bulunmaktadır. Eğitim sisteminin öğrencileri hayata hazırlayan misyonunun, teknolojik uygulamalara entegre edilmesi noktasında çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abacıoğlu, Ö. (2014). Yeni bilgi iletişim teknolojileri ve halkla ilişkiler. Z. B. Akıncı Vural (Ed.), *Dijital panorama* (s. 219-256). Ankara: Ütopya.
- Acar, S., ve Yenmiş, A. (2014). Eğitimde sosyal ağların kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 55-66.
- Ada, S. ve Çetin, M. Ö. (2002). *Eğitim ve öğretim ortamında disiplin nedir?* (1.basım). Ankara: Nobel.
- Akkoyunlu, B., Dağhan, G., ve Erdem, M. (2015). Facebook'ta öğretmen-öğrenci arkadaşlığının açıklayıcısı olarak öğretmenin mesleki algısı: Bir ölçek geliştirme çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7 (1), 242-259.
- Alav, O. (2012). Sosyal Medya'nın birey ve toplumsal yapıya etkileri. *Elektronik Sosyal Bilgiler Eğitimi Dergisi*, ISSN: 2148-872X, 1(1).
- Asterhan, C. S., ve Rosenberg, H. (2015). The promise, reality and dilemmas of secondary school teacher–student interactions in Facebook: The teacher perspective. *Computers & Education*, 85, 134-148.
- Balaman, F., ve Karataş, A. (2012). Lise öğrencilerinin internet ortamında sosyal paylaşım sitelerini kullanım amaçları ve sosyal paylaşım unsurları. *Journal of Life Sciences*, 1(1).
- Bat, M., ve A. Vural, Z. B. (2014). Yeni bir medya olarak sosyal medyanın genel çerçevesi. Z. B. Akıncı Vural (Ed.), *Dijital panorama* (ss. 100-126). Ankara: Ütopya.
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları* (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Boynton, M. ve Boynton, C. (2007). *Eğitimciler için disiplin sorunlarını önleme ve çözme rehberi* (T. Büyükalkan, Çev.). İstanbul: SEV.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17.baskı). Ankara: Pegem.
- Büyükşener, E. (2009). Türkiye'de sosyal ağların yeri ve sosyal medyaya bakış. *XIV. Türkiye'de İnternet Konferansı*.
- Çavdar, O. (2012). *Fen Bilgisi öğretmen adayları ve ilköğretim öğrencilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve eğitsel bağlamda kullanımları* (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Çifçili, V. (2009). Sınıf içi disiplinde otorite. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 91-103.
- Dağıtmaç, M. (2015). *Sosyal medya tercihlerinde kullanıcıyı etkileyen faktörler* (Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Ekici, M. (2012). *Öğretim ilke ve yöntemleri dersinde sosyal ağlar ve işbirlikli (collaborative) öğrenme yöntemlerinin erişim düzeyine etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Ekici, M., ve Kıyıcı, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- EU Kids Online II Türkiye, (2010). Avrupa çevrimiçi çocuklar araştırma projesi raporu. <http://eukidsonline.metu.edu.tr/> adresinden erişilmiştir.

- Fleming, A. R. (2014). *Social media boundaries: Should teachers and students be 'friends'?* <http://www.today.com/parents/social-media-boundaries-should-teachers-students-be-friends-1D80156546> adresinden erişilmiştir.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2013). Gençlik ve Sosyal Medya Araştırma Raporu. <http://www.gsb.gov.tr/HaberDetaylari/1/3816/genclik-ve-spor-bakanligi-turkiyenin-en-kapsamli-sosyal-medya-arastirmasini-yapti.aspx> adresinden erişilmiştir.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: Bir Facebook eğitim uygulama örneği. *Akademik Bilişim Konferansı*.
- Gerlach, J. (2014). *Should teachers connect with students on social media?* <http://myblend.org/blog/should-teachers-connect-with-students-on-social-media> adresinden erişilmiştir.
- Gordon, T. (2010). *Etkili öğretmenlik eğitimi* (S. Karakale, Çev.). İstanbul: Profil.
- Gordon, T. (2015). *Çocukta iç disiplin mi dış disiplin mi?* (E. Aksay, Çev.). İstanbul: Agora.
- Görgen, A. N., (2015). *Yeni iletişim ortamı olarak sosyal ağların, e-öğrenmede etkileşimi artırmadaki rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Grisham, L. (2014). *Teachers, students and social media: Where is the line?* <http://www.usatoday.com/story/news/nation-now/2014/04/09/facebook-teachers-twitter-students-schools/7472051/> adresinden erişilmiştir.
- Gürşimşek, I. (1999). Etkin sınıf yönetimi için etkin iletişim becerileri. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 40-44.
- Humphreys, T. (2001). *Disiplin nedir? Ne değildir?* (B. Çelik, Çev.). İstanbul: Epsilon.
- İşman, A., ve Hamutoğlu, N. B. (2013). Sosyal ağların eğitim-öğretim sürecinde kullanılması ile ilgili karma öğrenme öğrencilerinin görüşleri: Sakarya üniversitesi örneği. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 2(3).
- Jarvis, J. (2012). *E-sosyal toplum: Dijital çağda sosyal medyanın iş ve gündelik hayata etkisi* (S, Semerci, Ed.). İstanbul: Kapital medya.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi* (28.basım). Ankara: Nobel.
- Keskin, S. (2014). Öğretmen, öğretmen adayı ve öğrencilerin sosyal ağları benimseme süreçleri ve kullanım amaçlarının incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kırık, A. M. (2014). Aile ve çocuk ilişkisinde internetin yeri: Nitel bir araştırma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1).
- Kuehn, L. (2012). Getting in trouble on Facebook. https://www.policyalternatives.ca/sites/default/files/uploads/publications/National%20Office/2012/02/02/sos106_Trouble_Facebook.pdf adresinden erişilmiştir.
- Lucas, C. (2009). *Should students and teachers be online "friends"?* http://www.education.com/magazine/article/Students_Teachers_Social_Networking/ adresinden erişilmiştir.
- Lytle, R. (2011). *Student-teacher social media restrictions get mixed reactions.* <http://www.usnews.com/education/high-schools/articles/2011/08/10/student-teacher-social-media-restrictions-get-mixed-reactions> adresinden alınmıştır.

- Marshall, M. (2009). *Ödül yok ceza yok bu nasıl disiplin?*(E. Aksay, Çev.). İstanbul: Sistem.
- Matthews, K. (2012). Should teachers 'friend' students? <http://usatoday30.usatoday.com/tech/news/story/2012-04-19/facebook-teachers-social-students/54416058/1> adresinden erişilmiştir.
- Mazer, J. P., Murphy, R. E., ve Simonds, C. J. (2007). I'll see you on "Facebook": The effects of computer-mediated teacher self-disclosure on student motivation, affective learning, and classroom climate. *Communication Education*, 56(1), 1-17.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2015). Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. *T.C. Resmî Gazete, sayı: 29403*, 1 Temmuz 2015.
- Nelsen, J., Lott, L., ve Glenn, S. (2000). *Sınıfta pozitif disiplin* (M. Koyuncu, Çev.). İstanbul: Hayat.
- Pehlivanoglu, M. K., ve Duru, N. (2015). Veri madenciliği teknikleri kullanılarak ortaokul öğrencilerinin sosyal ağ kullanım analizi: Kocaeli ili örneği. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 3(2).
- Polat, M., ve Arabacı, İ. B. (2015). Enformasyon kuramı bağlamında sosyal ağlar, örgütsel belirsizlik ve eğitim: Kavramsal bir analiz. *Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37).
- Puzio, E. R. (2013). Why can't we be friends? How far can the state go in restricting social networking communications between secondary school teachers and their students?. *Cardozo L. Rev.*, 34, 1099-1127.
- Sennett, R. (1992). *Otorite* (K. Durand, Çev.). İstanbul: Ayrıntı.
- Salazar, R. (2014). *Teachers should not be Facebook friends with students*. <http://www.chicagonow.com/white-rhino/2014/04/teachers-should-not-be-facebook-friends-with-students/> adresinden erişilmiştir.
- Sarsar, F., Başbay, M., ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2).
- Sünbül, A. M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(4), 597-608.
- Tanrıverdi, H., ve Sağır, S. (2014). Lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanım amaçlarının ve sosyal ağları benimseme düzeylerinin öğrenci başarısına etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18).
- TEDMEM. (2015). *2015 Eğitim değerlendirme raporu*. Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, 851-870.
- Tuncer, M., ve Taşpınar, M. (2008). Sanal ortamda eğitim ve öğretimin geleceği ve olası sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 124.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2015). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18660> adresinden erişilmiştir.
- Şahin, A. (2011). Öğretmen algılarına göre etkili öğretmen davranışları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 239-259.
- Onat, F., ve Alikılıç, Ö. A. (2008). Sosyal ağ sitelerinin reklam ve halkla ilişkiler ortamları olarak değerlendirilmesi. *Journal of Yaşar University*, 3(9), 1111-1143.

- Özkan, N. P. (2013). Sosyal ağ kullanıcılarının e-sosyalleşme sürecindeki kimlik yapılandırma süreçleri. *II. International Conference on Communication, Media, Technology and Design*.
- Öztürk, M., ve Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 49-67.
- Öztürk, M. F., ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.
- Öztürk, Ş. (2015). Sosyal medyada etik sorunlar. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(1), 287-311.
- Özutkan, F., Çopur, H., Sığın, İ., İlter, K., Küçükylmaz, M. M., ve Arı, Y. (2014). *Sosyal medyanın ABC'si* (1.basım). İstanbul: Alfa.
- Rutledge, P. B. (2011). *Should teachers and students be Facebook friends?* <https://www.psychologytoday.com/blog/positively-media/201106/should-teachers-and-students-be-facebook-friends> adresinden erişilmiştir.
- Usluel, Y. K., Demir, Ö., ve Çınar, M. (2014). Sosyal ağların kullanım amaçları ölçeği. *We Are Social*, (2015). İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri. <http://www.dijitalajanslar.com/internet-ve-sosyal-medya-kullanici-istatistikleri-2015/> adresinden erişilmiştir.
- Weeden, S., Cooke, B., ve McVey, M. (2013). Underage children and social networking. *Journal of Research on Technology in Education*, 45(3), 249-262.
- Vikipedi, (2015a). https://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_ağ adresinden erişilmiştir.
- Vikipedi, (2015b). https://tr.wikipedia.org/wiki/Web_2.0 adresinden erişilmiştir.
- Vural, B. (2004). *Öğrencinin başarısı için aile-okul birlikteliği*. İstanbul: Bilge.
- Vural, B. A. ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir araştırma, *Journal of Yaşar University*, 20(5), 3348-3382.

EXTENDED SUMMARY

STUDENT PERCEPTIONS RELATING TEACHER - STUDENT FRIENDSHIP ON SOCIAL NETWORKS

Becoming one of the traditional instruments since 90s, internet stepped into new age via web 2.0 in 2000s. Web 2.0 is a term entered into use by O'Reilly Media in 2004, and it describes second generation internet services, which is an interactive system created collectively by internet users. The technology of web 2.0 has brought together the social media (social networks, blogs, RSS, podcast etc.) which has grown to be an inseparable part of daily life for a large section the society. Alav (2012) who states that the social media is a type of media where the communication is being held through computer, television and cell phones over internet network, lists the leading communication networks as; Twitter, Facebook, MSN, Blogger, Myspace and Youtube. Social network sites are constantly improved and updated. Offering new features to the users every single day affects the usage area and intended purposed of social networks as well as the user count and profile (Usluel, Demir and Çınar, 2015). The social media, earlier an environment where people utilize only to spend time, has now transformed into an important of individual and institutional culture and become one of the most basic communication means for people (Scott, Jacka, 2013:165 as cited by: Dağıtmaç, 2015).

Growing need of communication with the developing technology, nowadays, extends the internet usage; especially the usage of social network sites such as facebook, twitter, youtube, instagram, myspace etc. gradually increases in our country as in the rest of the world. Researches conducted show that social communication networks rank first in the most preferred and followed sites (İşman and Hamutoğlu, 2013). In our day, among the social communication networks, Facebook, Instagram and Twitter have been chosen to be the three social networks that hold millions of users (Pehlivanoglu and Duru, 2015). According to the Youth and Social Media Research (2013) on behaviors and attitudes of the youth using social media, conducted by the Ministry of Youth and Sports, 96% of the participants aged between 15 and 29 are found to be social media users. According to the research, Facebook is the social network the most commonly used by the youth among other social media channels. Facebook is followed by the visual networking sites such as Youtube and Instagram. Among social media channels, Twitter is also a popular social network and 45% of the participants aged between 15 and 29 are found to be Twitter users. The youth are using the social media mostly for entertainment (60%) and getting/providing information (59%). Most of the young are found to be not passive but active on social media. Recently, social networks are frequently seen to be in the body of literature. It is shown that a major part of the studies conducted within the body of literature is about the possibility of social media usage in education with various purposes and there are many examples of social media used in the learning processes.

Researches conducted show that in this very information age, widespreading social networking sites motivate teachers and students, who are essential elements of schools, to active participation in social networks, and rapidly increase teacher-student interaction. Teachers befriend and contact with their students on social networking sites. However, the matter of how they should frame their interactions is being discussed among the educators, and the subject of teacher-student friendship remains to be a matter of question.

Many studies such as the usage of social networks in education process, student views on their usage for educational purposes, the aims of social media usage, student perceptions on usage of Facebook, usage

effectiveness of social networks within the scope of learning activities and positive-negative consequences are seen in the body of literature. Among these researches, there is a limited number of studies which deal with the teacher-student friendship on social networks from teachers' perspective. Nevertheless, there is no study found which deals with the teacher-student friendship from students' perspective. The starting point of this research is formed based on this matter. Present study is discussed in the context of teacher-student friendship on social networks and from perspective of students. The students' perceptions on this matter place a great deal of importance, considering that neither education executives nor schools can exist without the students who are the fundamental elements of education.

The purpose of this research: It is to determine the perceptions of students who study at official secondary schools and high schools, relating teacher - student friendship on social networks.

This study is a descriptive research on the survey basis. It is designed as a survey model, since the aim is to describe the existing situation as it already is. Secondary school and high school students, who are studying in district of Sungurlu, province of Çorum in 2015-2016 school year, are the target population in this research. A total of 747 students from 6 secondary schools (8th grade) and 4 high schools (12th grade) located in the center of Sungurlu district form the sampling of the study. Survey forms have been used as the data collection tool. The data collected in the research has been analyzed by using statistics program, "SPSS 15,0 for Windows". It is presented by means of tables, carrying out the analysis such as given percentage (%) and frequency (f).

The participants to this research consist of 163 (43,7%) female and 210 (56,3%) male. The participants to this research according to their school types consist of 205 (55%) secondary school students and 168 (45%) high school students. It has been found that students mostly request to be friends with their teachers in order to benefit from their knowledge, skills and opinions, to make contact with them, to address questions about classes and homeworks; that their teachers' posts about their private lives (photograph, video, image) do not draw their attention, that their interaction with their teachers on social media poses no situation of privilege, that parents lean towards this interaction, that the communication with teachers through social media does not create a positive or negative change in their school-related behaviors; that it has no effect on students' interest in going to school, their will to learn, attention in the class and the increase in the school success. The other findings reflecting students' general perception of teacher-student friendship on social media are that they think their teachers are prudent, respectful, well-educated persons, and their teachers can share posts such as photographs, videos and images reflecting their private lives on social networks, that teachers do not lose their authority in the class/school due to these posts and their dialog with students, that teachers share posts suited to social values, and that they are role models of the society, but they do not share educational and informative posts.

In conclusion; the technology that ushers societies into the process of radical change, nowadays affects the teacher-student interaction in a multidimensional way. It is possible to see in this research that with the developing technology, rapid change of sociocultural structure does not destroy the professional roles of teachers, on the contrary, it transforms them and extends their borders. The conclusions of the research show that students generally have a positive point of view about teacher-student friendship on social networks. In the present day, being important role models for students in every respect, teachers' befriending with their students on social media is a matter of discussion on the basis of individual features; and it is foreseen to be discussed more, in the future.

However, the conclusions of this research have suggested that it is not a rational approach asking teachers to isolate themselves from the student interaction on virtual environments due to their moral and professional features.

Informative works about social network applications and their usage should be conducted for educators. Works for raising awareness on usage of social media, aiming children and the young should also be conducted. Seminars and trainings should be held for teachers to use social media more effectively and productively. Especially works which will raise an awareness on the ethics of sharing should be carried out for teachers. Our ministry should include teachers through trainings in-service and educational practices which will also integrate parents with some projects. Further research should be conducted where teacher-student interaction on social networks is analyzed in a multidimensional way, and which will allow to make comparisons between students who have and do not have teachers as their friends on social networks. Especially, communicational dimension of the interaction on social media should be approached in a multidirectional way.